

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJU KAZDÚ SOBOTU NA SESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok 4 koruny — hal.
Na pol roka 2 " — "
Na štvrt roka 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.

Majiteľ a vydavateľ :

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Pomery spišsko-šárišské.

(Dokončenie.)

Ale, buď Bohu chvála, začína to ono svitať aj na stranách týchto. V tých spišských nových spolkoch obdrží kresťanská zásada mocné bašty. Ľud privykne na svornosť, naučí sa k rozumnej sebaobrane. Tie ťažko zarobené groše našich vysťahovalcov nebudú sa musieť povalovať na daromnicu v truhlách ani do židovských sklepov nebude ich treba viacej zanášať.

Ostane to všetko v rukách kresťanských a bude značne podporovať polepšenie pomerov doterajších. Dal by milostivý Boh, že by sme sa aj v Šáriši čo skoro dozvedeli podobného potešiteľného hnutia! Ľud je tam už

na to dostatočne pripravený, on už čaká na to s dychtivosťou; len začať, a ono to s pomocou Božou pôjde s prospechom.

A tu obraciam sa aj zrovna na šľachetných vodcov ľudu. Pánovia drahí, ráčte sa ujať tejto veci, ktorým vám je to možné. Budete konať tú najkresťanskejšiu a spolu aj najvlasteneckejšiu prácu. Zdá sa nám, že je čas svrchovaný už tu, aby aj vaše kraje pristúpily pod zástavy našej

strany kresťanskej. Verte nám, že ľud váš nevytrvá ďalej pod mocou liberálov; nuž a keď nevytrvá, kde-že mu teda patrí byť, jestli nie na strane kresťanskej? Dajme pozor, aby ľud nehľadal si vodcov iných, ktorí začínajú nielen vás, ale aj stranu našu napádať, len preto, že my nechceme byť jednostrannými. Jestli vy nečítate,

ľud zaiste číta tie nápady proti nám, v ktorých odsudzuje sa strana naša len preto, že n. pr. náš Rakovszky nemluví dokonale reč ľudu slovenského. Oni, ti páni už píšu o pomnutí strany našej, nepomysliac na to, že ktokoľvek doprial by ľudu takú ztratu, nuž ten nemôže byť ľudomilom, ani nie národovcom, lež skutočným nepriateľom ľudu, už či vedomým, či nevedomým toho.

Pomyslime, páni moji, na to, že jestli by strana naša nepracovala tak zimnične, dňom a nocou tu v Budapešti i na vonkove za hmotné a duševné práva ľudu; jestli by i strana naša uspokojila sa len tým, že by krome hesla: «vy bratia naši, krv z krvi a kosť z kosti našej» o ďalšie potreby ľudu pranič sa nestarala, to by s tým ľuďom vyzeralo ešte i dnes tak, ako to bolo pred vzniknutím strany ľudovej. Programm strany

Božie Telo.

našej je a musí byť činnosť ustavičná a užitočná. My nechceme, a ani nesmieme sa obmedziť na program taký, aký privlastňujú n. pr. «Ludové Noviny» niektorým horlivcom evanjelickým, keď píšú o nich:

«Tí jednotlivci, ktorí vše i reskirujú pár groší na «národné veci», v prospech zavedeného ludu nekonajú nič! Hovorím: nič!!! Na celom území zvolenskej stolice niet slovenského spevokolu, čítaceho, potravného, gazdovského a peňažného spolku! Niet ani jedného slovenského časopisu. Ale zato hovoríme o «láske k ludu.» Na jazyku máme heslá sladké ako med, ale skutky naše svedčia o tom, že niet v nás lásky za mak. Sme «národnými» zo zvyku, bez vnútorného obsahu. Nebránime nikoho pred zlým, nepoučíme nikoho o dobrom, mnoho ráz, a tak bezprostredne sami vtiskáme palicu do vysilenej ruky toho ludu, ktorý my tak «milujeme,» aby odišiel za more. Pri takejto «národnej» práci pomaly zpusťne ten náš lud na nepoznanie. Čo v ňom ešte náhodou — nie našou zásluhou — zachovalo sa, strhá z neho zlý svet. Alebo snáď vzpomätá sa a potom srezie rováš i s tými, čo mu neprajú, i s tými, ktorí tak málo dbajú oň, bárs vedia o jeho biedach! Nateraz nemôžeme žiadny obrat čakať. Tedy spíme; keď si oči pretreme, nepoznáme sa. Naši nepriatelia budú zatým pracovať a my zostaneme ako vždy na ľade a budeme na ňom tancovať. *Pustohradský.»*

Priatelia drahí naši, urobte si teraz rozdiel medzi takou prácou za lud ako je hore opísaná, a medzi prácou strany našej.

Nuž my nemáme viacej čo hovoriť. Veď musí to byť predseda patrné už z dosiaľ povedaného, že tí naši privrzcenci vo Spiši a Šariši, ktoré teraz celou silou začínajú kriesiť lud a sdružovať pod zástavy kresťanskej strany ludovej, hodní sú toho, aby čím skorej požívali ovocie svojej blahodarnej práce a dožili sa skvelých úspechov.

K čomu vám, drahí Bratia, milostivý Pán Boh ráčiž pomáhať! *E.*

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

POLITICKÉ CHÝRY.

O dvoch petíciách.

Toto slovo «petícia» asi tolko znamená, ako keby sme povedali: žiadosť, alebo požadovanie. Tak keď po voľbe prepadnutá stránka upraví v smysle nového volebného zákona svoje príčiny na sl. Kúriu proti prevedenej voľbe, takáto podaná písomná žaloba menuje sa na krátko: petíciou.

Proti našim ludovým ablegátom podávali liberáli rad-radom také petície, ale im to sl. Kúria vždy odhodila, hoc dakedy sa liberáli aj rozmysleli a petíciu svoju odvolali len preto, aby získali času k predostretiu zas druhej, dôkladnejšej a viacerými liberálnymi dôvodami opatrenej petície.

Proti ludákovi dr. Darányimu tiež boli zadali takú zopakovanú petíciu na základe tom, že Darányi držal jednu svoju programovú reč na jednom cintoríne zatvorenom a že po zakončení voľby dal ktorýmsi voličom po korune na večeru. Ponevác iných dôvodov liberáli nemali, Kúria ich teraz s jejich petíciou odstránila.

Zajímavšia je historika o mandáte margittanského liberálneho vyslanca Kolomana Örleyho. Jeho mandát boli napadli prepadnutí neodvisiaci. Pred samým výrokom Kúrie ale zažakoval Örley za mandát a predseda snemovne gróf Apponyi ponáhal sa to zažakovanie doposlať Kúrii, aj poslal ho prv ešte, než by to bol snemovní oznámil. Kúria teraz zastavila process, a všetky trový musí znášať stránka, ktorá petíciu zadala. Ale najpeknejšie je, že bude v okrese margittanskom nová voľba a pán Örley zase vystúpi za kandidáta.

Örley pokračuje síce podľa zákona, ale z jeho čudného prípadu predseda je len patrné, že zákon ten o kuriálnom súdobníctve nepodáva záruku proti všetkým volebným praktikám. V prítomnom páde na pr. Örley mohol byť náhodou aj pozbavený mandátu, odsúdený na splatenie trov, ba aj práva volebného mohli ho pozbaviť. Ale že zažakoval, teda ani trov neplatí, a vystupuje znovu v tom istom okrese, za ktorý bol zažakoval.

Proti potravným spolkom.

V Arade shromazdili sa obchodníci z rozličných strán na poradu, že čo robíť voči nebezpečnej konkurencii potravných spolkov. Pohovorilo sa všeličo, že tie spolky fanatisujú lud, rozširujú alkoholismus, podkopávajú náboženský pokoj, tvoria korrupciu medzi verejnými úradníkmi, sú nebezpečné obchodu atď. Uzavreli: 1. upraviť na ministra obchodu prípis, aby uvedené byly také poriadky, že by potravné spolky svoj obchod len na svojich členov rozprestrel a len týmto svoj tovar predávať smely; 2. minister vnútra má sa požiadať, aby

vydal také nariadenie, že by stoliční úradníci, obecní a okresní notári, ako ani členovia občianskeho predstavenstva nesmeli sa zúčastniť ani pri zakladaní, ani pri správe potravných spolkov. — Na porade boli medzi inými: Tedeschi, Grossmann, Stauber, Schwarz, Wallfisch, Glück, Pick, Singer, Deutsch, Weinberger, Róth, Funkelstein, Goldsmidt, Braun atd. Tieto mená mnoho vysvetľujú.

Delegácie.

Už sme na krátko boli zpomenuť, že pod slovom «delegácie» máme rozumieť také výbory parlamentov uhorského a rakúskeho, ktoré pojednávajú o spoločných záležitostiach, zvlášte výdavkoch, ktoré uhorský štát a rakúsky štát dľa takzvaného kvotového kľúča spoločne by znášať mal.

Do uhorskej delegácie boli liberáli prinútení pripustiť aj troch Židov. A tu sa teraz ukázalo, na nemilé prekvapenie liberálnej vlády, že naši Židáci zaujali v tej delegácii hneď prvé miesto svojou činnosťou.

Medzi iným hovorili náš gr. Ján Zichy a Rakovský aj o záležitosti *trojčlenového spolku*. Totiž mocnárstvo rakúsko-uhorské má smluvu s Nemeckom a Tasianskom dotyčne vzájomnej obrany ako aj o tom, že bez spoločného usozumenia žiadné z týchto troch mocnárstvi nepodujme vojnu. Udržanie takého spolku vyžaduje ale nierz aj veľké obety zvlášte pri mýtových smluvách, lebo k vôli tomu spolku musíme n. pr. my pristáť aj na také vysoké mýta pre naše obilné plodiny so strany Nemcov, že z toho má naša krajina veľmi citelnú škodu.

Gróf Ján Zichy a Rakovský teda povedali teraz cele otvorene, že v dnešnej dobe nemá už ten trojspolok toľko významu pre našu krajinu. Zkúsili sme, že pod liberálnymi vládami namnožil nám len nesnesiteľné vojenské farchy, ale naše národohospodárske záujmy ostávaly pritom nepovšimnuté. Ohľad na svetový pokoj nevyžadoval od nás toľkých obetí na vojsko. To bolo potrebné Nemecku, ktoré množí vojsko svoje k vôli vyvinutiu svojho svetového obchodu a preto lebo zamýšľa colonie si podmanovať za príkladom iných svetových veľmoci; ale nám je dostatočné, keď usniesli sme sa z Ruskom ohľadom na balkánsky polostrov. — Rakovský upravil aj interpelláciu v tomto smysle na ministra zahraničia ale odpovede neobdržal dostatočnej. Len vo všeobecnosti povedali mu, že trojspolok udržal nám pokoj a znemožnil strašné vojny a táto okolnosť je veľké vraj šťastie aj pre dobrobyt národov. Tak iste odpovedal aj Széll.

Voľba na Čaci.

Liberálny ablegát čačanský stal sa po smrti Horánskeho ministrom obchodu. Prišlo mu teda zaľakovať za mandát čačanský, aby znovu vystúpil tam a bol zvolený jednohlasne zase za ablegáta, lebo ľudová strana tam nepostavila kandidáta.

Z príležitosti tejto veľmi peknej a mužnej osvedčenie uverejňujú vp. katolícki duchovní toho okresu na čele s p. prepoštom Tvrđym a p. dekanom Gyuresánskym. — V osvedčení tomto udávajú, že ponevadž liberáli zo 1600

bývalých voličov ponechali len 670, aj z týchto jesto 180 Židov a krémárov, 150 ale rozličných úradníkov, kdežto asi 150 ľudákov stále vo svete vyhľadáva si výživu: Z týchto príčin ľudová strana nekandiduje pri voľbe, ale preto nezriekla sa na veky víťazstva istého, lebo čačanský okres časom musí padnúť pre ľudovú stranu.

Ako smýšľajú o ľudovej strane.

Vo Viedni vychodiace noviny «Information» pišu: Hlavnou snahou liberálnej strany nebolo postaviť sa proti strane Kossuthovskej, ale práve s jej pomocou proti každej inej strane, ktorá stála na stanovisku dualizmu, urobí ju nemožnou pred krajinou i pred korunou a napádať ju. Tak to bolo so stranou grófa Apponyiho, a tú istú hru chceli previesť so stranou ľudovou. Ale táto má rozum a svojou obratnou taktikou tak situáciu utvorila, že v otázke dualizmu predsa len strana vládna a strana Kossuthovská proti sebe stoja. Už od rokov dáva vláda opozícii primálne zastúpenie v delegáciách: štyria členovia z opozície majú účinkovať v siedmich výboroch, do ktorých preložené je fažište delegácie. Energickému vystúpeniu ľudovej strany podarilo sa teraz, že prišli ta z opozície piati. Rakovszky ostrou rečou na sneme poukázal, ako povrchné delegácie pracujú.

Len to je chyba, že následkom zneužívania liberálnej strany škodí sa dynastii i dualizmu. Čo majú robiť dynasticky smýšľajúce elementy, keď vidia, že to v Uhorsku už tak ďaleko došlo, že na slávnosť aristokratmi k dobročinnému cieľu usporiadanú, na ktorej boli aj členovia panovníckeho domu, prišiel kráľ k druhému predstaveniu inkognito, aby nemusela byť hraná cisárska hymna, proti ktorej Kossuthisti demonštrovať chceli. Keby pri voľbách ľudovú stranu neboli potlačovali s pomocou strany Kossuthovskej, nebolo by to možné, tým menej, že mládež vracia sa už k náhľadom cirkevno-konzervatívnym, za čo ovšem musí mnoho trpeť od frajmaurerského ministra Vlassicsa. O Széllovi hovorí sa, že upadol do nemilosti a v liberálnej strane už zaoberajú sa otázkou, kto bude predsedom ministerstva. Na jaseň sa to istotne rozhodne.

Francia a Rusko.

V novej dobej prišlo do zvyku, že mocniari jednotlivých krajín chodia si jeden k druhého na návštevu. Teraz tiež predseda francúzskej republiky Loubet sdrúže sa v Rusku, kde ho sám ruský cár slávnostne prijal.

V Cárskom Sele bol na počtu Loubeta slávnostný obed, na ktorom cár v zdravici vital Loubeta a pripil na veľkosť a rozkvet priateľskej a alliovanej krajiny, nato predseda Loubet ďakoval za pijatie a pripil k úcte cárskej rodiny a na rozkvet a veľkosť priateľského a verného spojencu Ruska.

Slávnosti veľmi pomútil útok, ktorý spáchali tieto dni proti generálovi Wahlovi, gubernátorovi vilnanskej gubernie a samovražda jedného študenta z poprednej rodiny v Petrohrade. Študent sa zastrelil preto, lebo ako člen revolucionárneho výboru vylosovaný bol spáchať jeden novší útok. V Rusku sa stále obávajú, že útoky sa budú opakovať, lebo sa revolucionári budú pomstiť za popravenie Balzameva, ktorý bol zastrelil ministra vnútra Sipjagina.

Prosba k vlc. čitateľom «Kreštana».

Toľko rázy obracia sa chudoba k dobrosrdečným kresťanom a čitateľom milého «Kreštana», že my, maločaušanskí obyvatelia so žalosťou myslíme, že prameň milodarov docela vyčepnaný jest, veď dobrodincom tiež len málo sa ujšlo z hmotných darov. Ale pri tom všetkom nádej skladáme vo Vás milé duše kresťanské, že vysluchnete poníženú prosbu našu a s ochotnosťou prispejete nám k pomoci s čím získate u Boha a u Matky Krista požehnanie a milosť, u nás však úctu a večitú pamiatku.

My maločaušania usniesli sme sa na tom, že k úcte preblahoslavenej Panny Márie kaplnku vystavíme, kde chválu budeme dávať Všemohúcemu za dobrodenie, Jeho sväté meno o pomoc volať, najmä ale Matke Kristovej obeť ukazovať skrze modlenie svätého Ruženca. Ale aby sme úmysel náš, ktorý doista Bohu milý je, uskutočnili, k tomu aj málo nás je, ba aj nadmierou chudobní sme. Preto obraciame sa k Vám milé duše kresťanské, ktoré to málo, čo od Boha máte, toľko rázy podelili ste medzi tých, ktorí k Vám o pomoc volali, buďte milosrdní a ráčte venovať na svätý cieľ almužnú, ktorá v podobe Božského požehnanja, skrze modlitby naše mnohonásobne Vám vynahradená bude. O vyslyšte poníženú prosbu našu! Doprajte nám tej radosti, aby obec naša zdobená bola s posvätným miestom, kde aj za Vaše dušné spasenie modliť sa budeme. Hoc aký malý dar tak prijmeme, akožto znak braterskej lásky a úcty oproti Matke Božej. My ale z hlbiny srdca povieme: Pán Boh zaplať a požehnaj stonásobne.

Milodary ráčte na veľactenú Redakciu «Kreštana» zaslať.

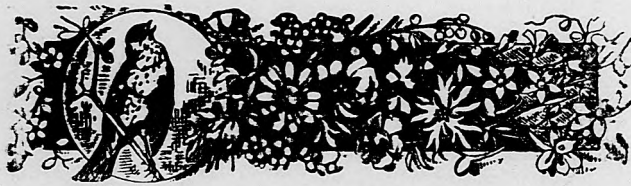
V mene Boha

V Malej-Čauši, 1902. aprila 28-ho.

Ján Hanko, rychtár.

Michal Matjaško, podrychtár.

Jozef Uhljar, prisazný.

BESEDNICA.

Iskry.

V kuzni pracujú kováči,
Nákova pod mlatkom zvinčí;
S vzdychom spomne starký báči:
«Život bol vraj prvej inší!»

«Ovšem! ale dež' by aj nie» —
skočil tovaryš do reči,
«Keď aj časy byly inšie,
ako to dejepis svedčí!»

«Synku! pravdu máš zaiste»
— Pokračuje starký ďalej, —
«bár si málo skúsil ešte . . .
. . . silnú chovám v tebe nádej!»

«Majstre! nad tým premenením,
srdce moje boľast' roní,
kadenáhle si pomyslím:
Národ náš v akej je tóni».

«Darmo je, že sme tak biedni,
preto zúfať neslobodno!
— horsie boli už pojední;
Úfať im nebolo hodno!»

«Trpili oni pod mukami,
ponoreni v cudzej vóli
a s božou pomocou sami
núdzu hľa veľkú premohli!»

«Majstre! tedy máme úfnosť
v príchode lepších už časov?
Veď podstúpili sme už dosť —
zúfajúc skoro nad spásou!»

«Synku! Pán Boh nedopustí
skazu národa nášého,
On siroty neopustí
vždy zachranjac ich od zlého!»

«Pracujme že ale silne,
rozduchujme iskry v oheň;
povinnosti plňme pilne,
rastú nám úlohy čo deň!»

V prevedení roboty tej
málo sa nás včul namáha;
Ty Bože k pomoci prispej,
ruka Tvá nech nám pomáha!

Vy bratia a sestry ale
vidte potrebu jednoty!
Náš prápor si chráňte stále,
od každej, — každej nehody!

Tento spôsob uskutoční
nášho blahobytu túžby,
odberie nám ten sen nočný,
ktorý ženie nás do služby!

«A keď iskry plameň zrodia»
— dokončil starký reč svoju —
«slzy naše radosť splodia,
hor sa teda všetci k boju!!!»

Hudec.

Panský oddiel z panorámy pekla.

Brat môj drahý! Ja nezamýšľam s peklom teba nastrašiť. Dosť, keď Boh spravodlivý sám vyhráza sa s ním prostopašnému hriešnikovi, čo je zaiste len dôkazom

Jeho milosrdenstva, aby hriešnik do neho nepadol. Viem, že neni si v článkoch viery liberálnej sbehlý človek dľa nového «fazôna», ktorý túto večnú trestnicu spravodlivosti božskej s tým mudrikovaním zapiera, že však odtiaľ ziaden ešte neprišiel zvestovať, ako je to tam sriadené. Čo je aj pravda, lebo veru ani Ty odtiaľ neprídeš späť, keď budeš mať to nešťastie tam do neho upadnúť. Ale aj to úfam, že si neni takzvaným módoým «dobrým katolíkom», na ktorom cirkev skoro nič katolíckeho nespozoruje a Boh na ňom nič dobrého nevidí, ale že si «veriacim živej viery katolíkom», ktorý ešte dáš na slová Pána Ježiša Krista, ktorý vo svojich evanjeliách asi pätnásťkrát spomína ten večný žalár, jehož oheň nevyhasne a červík nevyhynie. On to spomína nie preto, aby si to neveril, lež aby si sa ho varoval a tak žil, aby si tam nepadol do neho. Zaiste to tebe tak už aj pán farár vysvetlil pri štyroch posledných veciach človeka.

Moja úloha neni tebe tu žalár tento svätosti a spravodlivosti Božskej opisovať, však to dobre vieš, že to prevyšuje náš rozum, čo Boh pripravil tým, kto i ho nenávidia a nemilujú! Dosť máš na tom, keď sa On sám vyslovil, že: «Strašlivá vec je do rúk spravodlivého Boha upadnúť».

Ja neidem tebe ani také obrazy pekla maľovať, aké maľoval Dante, veľký básnik talianský, alebo aké obrazy z pekla v Budapešti vo velikej svetochýrnej panoráme Festyho išli pozrieť sebe nie len chudobní remesečníci, biskupi, ministri a ablegáti, na ktorých obrazoch bolo vidieť ku pr. ako na cudzoložníkov a na smilníkov ohnivý sirkový dážď z neba husto padá, ako od zlého svedomia hryzení, trápení ľudia s roztrhanými prsami, ako besní po pekle behajú, alebo ako zráči a korhelia svoje od páčivosti na črep vyschnuté a rozpukané čierne jazyky vystrkajú ich občerstvíť, lež všade nájdú len oheň; alebo ako ležia tam na ľadovom mori primrznutí všelijakí hriešnici atď. Ja tebe len pár obrázkov dľa nákreš svätého evanjeliuma ukážem, aby si ma neohováral, že som ja to len tak z prsta vycical. Celé ja to tebe ukázať nemôžem, neni som vstave, lebo velikánske je ono; celé až potom uvidíš, ak sa usilujú do neho padneš.

Jestli by fa ale pred ním liberálny strach napadol počas volieb ablegátskych, tak, že by si od strachu nemohol na liberálneho ablegáta hlasovať, ale ten strach by na tvoje politické práva a slobodu taký nátlak robil, žeby si proti tvojej vôli na vyslanca ľudovej strany hlasoval, to ja za to veru nemôžem. Ale aj ty ma za to žalovať tiež nemôžeš, lebo naše europejské «kancelparagrafi» nezakazujú voličov s obrázkami «panoramy» strašiť, to sa len farizei nastrašia, ktorých strach je len «chroničný», lebo po voľbách on vyvetří a nastúpi zase len nevera.

Medzitým ja s «panorámou» nekortešujem, ako aj evanjelium tiež nekortešuje. Ja fa len pred bránu pekla dovediem, do vnútra nechcem s tebou ísť a len cez kľúčovú dierku ukážem tebe pár panských obrázkov z tohoto hrozitánskeho žalára. Ale fa aj na predok upozorňujem, aby si nemyslel, že v pekle sú len samí zbojníci, mordári,

podpaľáci, úžerníci, dráči, smilníci, cudzoložníci, svindleri, korhelia, krivopriazníci a všeliaká iná branža a bagážia zločincov. Oh nie! V tomto najväčšom a najprvom od-diele sú samí charakteru čistého, úcty- a statočnosťplní. dobrí, úctiví, cvičení, fajnových manírov, sehapovedomí ľudia, ktorí o fažkých hriechoch ani počuť nechceli, lebo oni, dľa svojho svedectva, žiadneho nezabili, neobkradli, nepodpaľovali a s každým pokoj mali a preto ani sa nespovedávali, lebo sa nemali z čoho spovedať. Alebo keď sa aj spovedali, nuž len to povedali, čo neporobili, ako ten farizej v chráme jeruzalemskom sa vypínal, že neni taký, ako iní ľudia, dráč, kmín, mordár atď., ale zato predsa neprišiel do neba, lebo hriešnik «publikán» ho tam predbehol. No, však vieš, čo povedal sv. Ján? Že aby sme sami seba neklamali, a Duch sv. mu prisvedčil, že aj spravodlivý cez deň sedemkrát padne, to jest: často sa previni. Preto aj skôr najdeš v nebi veľkého hriešnika, ako v pekle; v nebi nájdeš veľkého, ale kajúceho lotra, ktorý ako zločinec na križi zomrel. «Ešte dnes budeš so mnou v raji», povedal skonávajúci Spasiteľ. a verejnú hriešnicu Magdalenu aj krivopriazníka Petra a mnohých iných publikánov od východu a západu, ktorí sedia za stolom otca Abraháma, ako to Spasiteľ povedal. Ale farizea bez hriechov v nebi nehľadaj, lebo vieš, že neni len dosť hriechov nemať, ale aj nedostatok dobrých skutkov vytvorí z neba, ináč viera ako mŕtva, je súca do pekla.

Teda pozri dobre cez kľúčovú die:ku do pekla. Pánom patrí všade prednosť a prvé miesto, tak aj tu na prvom a hlavnom mieste najdeš:

Nro 1. Jedného z cisárskeho úradu vysokého úradníka štátneho, námestníka a palatína cisára rímskeho Augusta, pontského Piláta, na drahej, zo slonových kostí stolicí sedieť, ktoré kosti ho ale pichajú a on s bojzlivým a s neistým pohľadom od hryzenia zlého svedomia sa tu zle cíti. Po jeho boku stojí jedna veľiká strieborná misa, alebo po pansky povedané «lavôr» plný vody nie ku pitiu, ale on sa vynasnažuje pachtive v tej vode niekoľko krvavých flakov smýť a spláknúť. Už skoro 1900 rokov drhne a umýva svoje ruky od tých krvavých flakov, ktoré mu nechcú dolu ísť, ani obeleť. Tieto krvavé flaky sa mu lapily na rukách vtedy, keď chudobného nazaretského Ježiša nevinného nespravodlivo odsúdil na smrť. On sa Ježiša chudobného nezaujal, aby nemal neprijemnosti od ľudu židovského a u cisára pohana v Ríme.

Okolo neho sedia sudcovia, radní páni, ryehtári, výborníci, präfekti, prážesi z rozličných provincií krajov, departementov a stolic všeliakých národov, ktorí — aby u svojich panovníkov a predstavených milosť neztratili a u panského liberálneho ľudu zase o chvilu neprišli — mlčali tam, kde by pre spravodlivosť neboli mali mlčať. Oni neprisluhovali pravdu utlačenej chudobe a nevinnosti. Všetci sa dívajú smeravenými očiami na Piláta, ako sa umýva a či mu tie flaky dolu idú a radi by jeden za druhým svoje škvrny a flaky, ktoré ich ako žeravé uhlie pália a žerú z rúk svojich smýť a odstrániť v tom istom «lavôre» alebo v misi. Pilát ale neni hotový a ani niet

nádeje, že on tú nevinnú krv z rúk svojich smyje. Teda všetci musia na neho čakať cez celú večnosť, a škrvny ich ďalej horia, sú už tak hlboko vpálené a vzraté, že ich za celú večnosť neodstránia.

Nro 2. Neďaleko Piláta leží vyvalený na širokom červenom šarlátovom kanapé, takzvanom «ottománke» jeden bujný, tlstý, dobre chovaný, v šarlátových šatách dľa najnovšej módy oblečený, jeho milosť veľkomožný a urodzený pán veľkostatkár, majiteľ viac fabrik na «smyrnanské» a na «perzické» gobelíny, čili panské drahé pokrovce, a rytier zlatého orla rímskeho I. triedy. On je to ten boháč, o ktorom Spasiteľ vyprával, že bol v pekle pochovaný a od Lazára zobral kvapku vody. Kanapé, na ktorom sa váľa, není z hodvábného plúšu, ani z duplovaného honvédneho damašku, ale zo železa a strašno mu je horko a teplo. Je veľmi rozpálený od toho mnohého ohnivého vína z Cyprusu, Malagy a Bordó, z Galie, z Portugalska a Xeresa a má veľkú páľčivosť a žízeň od samých korených, vaniliových, hrebíčkových a škoricových panských jedál, tak, že sám zobral od Lazára za jednu kvapku vody, aby svoj spálený, suchý ako črep, rozpukaný jazyk obvlažil, ktorú ale nedostal. On strašlivo stone, ani nevie sebe rady dať, a myslí si, že to není možná vec, aby s tak bohatým, vzdelaným, učeným, vážnym a civilisovaným pánom sa takto nakladalo a takýmto spôsobom sa s ním zachádzalo.

Tento bohatý pán veľkourodzený má tu okolo seba mnoho bratov a kamarátov z «mokrej štvrti», ktorým sa práve tak vedia ako jemu, lebo aj oni tak robili ako on. Oni od hladu a smädu vyvýjajú a vystrkujú svoje spálené jazyky a hľadajú jich občerstviť, ale všade bodnú nimi do ohňa. Oni si čas ukracovali v divadlách a operách, zabávali pri muzikách s ľahkomyseľnými «ballerínami»; veľké výlety robili, ale pre chudobných mali zátvrdlivé srdce a o ich biede ani počuť nechceli. sami všetko pojedli a preto aj oni s tým boháčom v pekle pochovaní od hladu a žízne vískejú.

Nro 3. Tu vidíš zase dvoch dôstojných a velebných pánov. Oni vyzerajú ako kňazi; sv. evanjelia ich každý rok spomínajú, ale o nich nič dobrého nepočuješ. Títo dvaja, kňaz a levita prešli okolo jedného olúpeného, polmŕtvého krajana svojho, ktorý tiež, ako oni, cestoval z Jeruzalema do Jericha. Na ceste ho ale zbojníci olúpili a takmer na smrť ranili. Oni ho neobzreli, ani žiadnej ľútosti nad jeho nešťastím necítili, ale ho nechali na ceste ležať bez všetkej pomoci. Snád si aj takto mysleli: to nestojí za to a sa to ani nevyplatí, aby sme mu tu pomáhali, on už i tak umiera, a my nemôžeme pri ňom čas tráviť a meškať. Toho človeka nepoznáme, bezpochyby on začal bitku a musí to byť nejakým lumpom; pri tom by sme mohli mať aj mrzutosť s policiou, k súdom behať, prisahať, a za to by nám aj tak nič nedali. Nech mu Boh dá šťastlivú hodinku smrti, pomodlime sa za jeho dušu jeden Otčenáš. Chvála Bohu, že sa to nám neprihodilo, nuž ale Boh pozná svojich. A tak prešli jeden za druhým okolo toho chudáka.

Keď ale aj ich hodina smrti sa priblížila, Pán Boh

ich tiež nechal ležať a odoprel im svoje potešenie a pomoc; vo veľkom strachu a úzkostach padli aj oni do pekla. Tu ležia a stonú tak, ako ten polmŕtvý židák, ani nežijú, ani neumierajú. Oni nemali času tomu nešťastlivému pomáhať, náhlili sa do skalného zámku za Jerichom «Macheron» zvaného, ku kráľovi Herodesovi a ku jeho súložnici Herodiasovej na «handkus», v ktorom zámku dá Herodes na žiadosť svojej súložnice sv. Jánovi Krstiteľovi pod obedom a pod tancom hlavu sfať. Išli sa odporúčať Herodesovi, aby za nich dobré slovo prehovoril pri vláde rímskej, aby sa mohli dostať na biskupskú stolicu jeruzalemskú, ktorú zanechal biskup Annáš, ktorý do pensie sa utiahnul. Ale ponač títo nemali srdca, za biskupov neboli hodní; Kaifáš, zať Annášov ich predbehnul, toho potvrdil rímský cisár za biskupa. Ale ani len kapitulníkami neostali u metropolitánskej Kapituli Jeruzalemskej nazvanej «senhedriou» alebo «synedriou». Ich hazafišág nič neplatil u vlády rímskej. Teraz im je ale dlhý čas vo večnosti a zle sa cítia a vždy banujú, že toho svojho krajana nechali bez pomoci na ceste polzabitého ležať.

Staré króniky hovoria, že ten nešťastný človek, od zbojníkov olúpený, vyrabovaný a ranený bol Slovák, plátenkár z Turca a že tí dvaja kňazi sa za Slováka hanbili a ako Slováka ho aj tam na ceste ležať nechali, aby zahynul, lebo že «Tót nem ember». Boh ale poslal samaritána milosrdného k tomu chudákovi. Tých kňazov ale vyhнал Herodes z «Macherona» von a pomýliač cestu medzi skalami padli do pekla, kde hľadajú dvere, kade by mohli von; ale dvere najst nemôžu.

Nro 4. Ešte ti jedného velebného duchovného otača zo starého zákona ukážem, jedného židovského farára a dekana menom «Heli»-ho. Tento veľmi dobrý, tichý a znášateľný duchovný páno sedí na stolici so zlomeným krkom, lebo ako sv. písmo hovorí «šľak ho trafil». On nerád mal mrzutosť cirkevnej a politickej, on rád mal pokoj s ľuďmi. Nerád mal, keď mu prišli s ponosmi. On patrila medzi tých dobrých, pokojamilovných velebníkov, o ktorých jedna staročeská pieseň hovorí: «S každým svätým pokoj míti, — pri teplej peci sedeti, — dobré vínko upíjati, — Hospodina vždy chváliťi». Keď mu prišli ľudia na jeho naničhodných synov žalovať, ako v kostole kradnú mäso a obeť a sami ho sožerú, on svojich synov nepotrestal, ale ako slabých, synom ten toľko povedal: «Veď vy to tak nešikovno nerobte, buďte obozretnejší, lebo ľudia nad tým sa pozastavia a to sa nepatrí». To bolo všetko.

Keď ho ale synovia nopočúvali a na jeho slová nič nedali a ľudia čím dial, tým viac na tých synov frflali a žalovali, vtedy pokarhal ľudí takto: «Ale dajte mi pokoja! Vždy čosi máte s mojimi synmi, veď s mládežou sa to tak na vlas a akurátne nemusí brať». — Jeho synovia sa mu teraz na veľkých hadov premenili, ktorí ho ustavične štípu a okolo neho sa otáčajú. Okolo neho stoja rodičia, gazdovia a vychovávateľa atd., ktorí so svojimi dieťkami tiež tak robili, ako Heli, t. j. keď hriech páchali, vtedy im nič nepovedali, mlčali, proti nim sa nepostavili

Tu teraz škrípu, škrečia, sypú z úst oheň na otca a matku : «Vy ste príčinou nášho nešťastia!» A výčitky tieto cez celú večnosť rodičia počúvať musia.

Drahý čitateľu! Jestli by si bol zvedavý aj viacej takýchto smutných obrázkov vidieť, nuž ukážem ti ich časom. Medzitým však modlime sa vospolok skrúšeným srdcom : «Od večnej smrti vyslobod' nás Pane!»

Pút' na Maria Remete.

15-ho júna pojde processia z chrámu pp. Františkánov na Maria Remete (za Budínom). Pútnici sa dostavia 15-ho júna ráno o 6 hodine do chrámu pp. Františkánov. (IV. okres.)

A. Rösler, spevár.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú preplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môže urobiť takým neprávosťiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Perský šach v Ríme. Šach Mužaffer ed-Din došiel do Rímu, kde ho taliansky kráľ Viktor Emanuel, turínsky gróf ministerský predseda Zanardelli a náčelníci vrchností vítali na predstavení spievodov šach s kráľom Viktorom Emanuelom sadnul do dvorného hyntova a zaviezol sa do kráľovskej paloty. Na ceste do Kvirinálu obecnstvo pripravilo panovníkom hlučné ovácie.

Sensačný chýr uverejnily londýnske časopisy. Pri ktorej si z posledných ciest Jeho veličenstva do Pešťbudína urobený bol vraj pokus atentátu na jeho osobu. Viedeňský časopisy to dementujú.

Nový veľký diamant našli v Kimberley. Váži 336½ karatov a patrí firme «Nttos Kopje Diamond Mining comp.» Je to čo do veľkosti tretí diamant, ktorý našli v Kimberley. Najväčší našli roku 1893, tento váži 971¾ karata a volá sa «Excelsior», druhý «Viktoria» našli r. 1884 a vážil v surovom vstave 457 karatov.

Serum proti rheumatismu, ako z Nemecka oznámujú vynášiel štátny lekár Sennterskej kliniky dr. Menzer. Po vstreknutí nastúpi zimnica a opuchnutie kĺbov, pomaly sa to trati a za sedem dní je človek vyliečený.

Päťdesiatkorunové banknoty, ktoré 26-ho mája prídu do obehu, vytisnú z obehu staré päťdesiatzlatové banknoty, ktoré len do konca tohoto roku zamení Rakúsko-uhorská banka. Nové banknoty stať sa majú riadnym

papierovým peniazom obchodu, ale jak nebudú môcť vytisnúť desať- a dvadsať korunové banknoty, tak pravdepodobne tieto obľúbené papierové peniaze i nadalej ostanú v obehu. Pri zhotovení nových banknot veľmi dávali na to pozor, aby nemohli byť falšované. Nové bankovky kreslil viedeňský akademický maliar Rudolf Rösler, ozdobnú ich časť ale dľa návodu Artura Nádherného, správcu tlačiarne banky kreslil viedeňský maliar Rudolf Bernt, kdežto meďorez je dielom Viedeňčana Ferdinanda Schirnböcka. Nové banknoty sú úhľadné, pekné. Základná ich farba je ružová a tlač modrá. Obe strany sú rovnaké s tým rozdielom, že osnova na jednej je maďarská, na druhej nemecká. S oboch bokov zdobia banknotu dve ženské postavy, jedna drží v ruke kosák, druhá knihu. Nad maďarskou osnovou nakreslený je cimier uhorský a nad nemeckou dvojhľavý orol rakúsky.

Smrt'. Pobožná a milá pani Gizella Ronchetti rod. Gábiel, manželka Gašpara Ronchetti, horára biskupského v 23. roku života a v prvom roku šťastlivého manželstva svojho po pobožnom prijatí sv. Sviatosti dňa 21. mája v Červenom Kláštore (Spiš) zomrela a dňa 23-ho bola v Lechnici (Spiš) pochovaná. Bárns veľké obecnstvo bralo účasť na pohrebe. Pohrebné obrady Jakub Hillay, dekan mafašovský konal pomocou viacerých kňazov a pri hrobe Peter Kravec, farár hanušovský peknú maďarskú reč držal. Bože poteš zroneného príkladného manžela! — V Spišskej Starej-Vsi dňa 22. mája všeobecne ctená pani Maria Gallik vdova, matka tamojšieho vážneho kupca Alexandra Gallik v 70. r. života svojho zomrela.

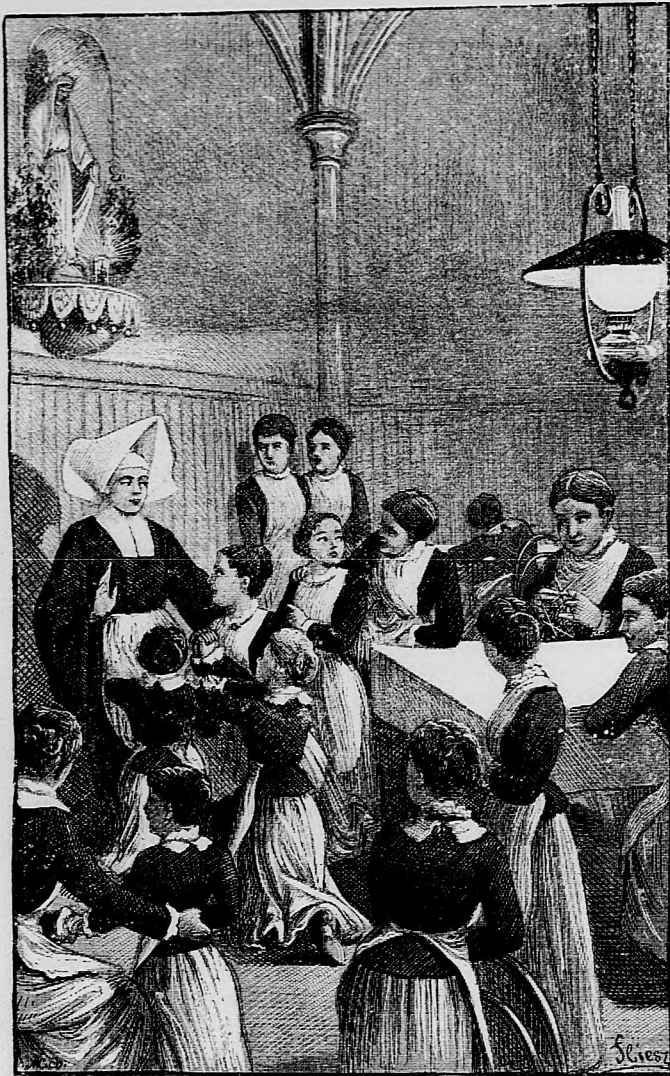
Noví doktori. Spišská Stará-Ves nedávno dvoch nových doktorov dostala. Na miesto Marka Veszetzky, ktorý už zažakoval, spišský hlavný župan Desidera Kornhausera vymenoval za okresného lekára a na miesto nebohého Bernáta Barna vyvolený je Manó Schönfeld za kruhového doktora. Obidvaja sú — bohužiaľ — židia; kresťan sa ani nehlásil, smutný to znak času.

Utopil sa. Deväťročný pastiersky chlapec Štefan Vancas, syn jednej chudobnej zavadskej (Spiš) vdovy sa dňa 11. mája v rieke Gelnitz utopil.

Americkí židia za židov rumunských. Z Washingtona oznamujú, že mnohí poprední tamojší židia prosili americkú vládu, aby protestovala proti vyhánaniu židov z Rumunska. Americká vláda však odvetila, že sa nemôže miešať do vnútorných záležitostí cudzieho štátu, tým menej, že prenasledovaní židia neni sú americkými štátnymi občanmi.

Dobšínská ľadová jaskyňa, ako sa to z prihlasov dá uzatvárať, tohoto roku bude mať dost navštevovateľov. Okrem jednotlivých turistov a spoločností prihlásila sa mládež viac gymnasií nielen tunajších ale aj cudzozemských.

Otvorenie včelárskeho hospodárstva v Gödöllove. 1. júna popoludni v Gödöllove slávnostne otvorili ten ústav, ktorý je tým cieľom zariadený, aby sa tam každý, kto sa o to zaujíma, mohol vyučiť ako treba včelárif. K tejto príležitosti minister orby Darányi pozval i členov snemovne.

Škola kresťanskej lásky.

Voľba bez kandidáta. Že jak dobre musí byť úradníkom v meste Makove, to veľmi charakteristične dokazuje tá okolnosť, že na stanicu mestského zverolekára marne bol vypísaný súbeh, neprihlásilo sa ani živej duše; čo je tým nápadnejšie, pretože za terajších časov aj na miesto toho najposlednejšieho sluhu hlásieva sa tisíce konkurentov. Na volebnom shromaždení, čo si mali počať, robili aspoň žarty.

— No páni výborníci, teraz si vyberajte, — riekol hlavný notár mesta.

Jedon z výborníkov nato posmešne oovetil:

— Veru takejto čistej voľby už dávno nebolo na mestskom dome.

Zkaza ostrova Martinique. S ostrova Martinique ešte vždy dochádzajú desivé zprávy. Teraz už aj mestu Port de France hrozí katastrofa. 20. mája rano o 6. hodine počal padať horúci popol a padal celý deň. Keď popol padať začal, strhla sa veľká búrka, hrmelo a blískalo sa ustavične. Hrozný strach opanoval obyvateľstvo, ktoré uteká z mesta. Zatiaľ padali popol a kambne, vyše 20.000 ľudí ako na polo šialení behalo po uliciach bedákajúce a modliac sa. Sopka Pelée soptí zo svojich no-

vých kráterov a hádže lávu, ktorá ako obrovská žeravá rieka tiekla do mora. Voda mora od horúcej lávy vo viac sto metrovej diaľke zvrhla. Americká loď «Potomac» a anglická vojenská loď «Indefatigable», ktoré chceli odvieť mŕtvolu v St-Pierre zahynuvšieho amerického a anglického konsula, musely rýchle opustiť ostrov. 20. t. m. predpoludním povodeň spustošila veľkú časť obce Le Carbet a včera došla od dočasného guvernéra ostrova telegrafická zpráva, že nešťastnú obec na druhý deň, to jest 21. mája zastihla novšia katastrofa: zaliala ju žeravá láva. Ľud hufne uteká s ostrova, ktorý pravdepodobne bude úplne zničený podzemnými hroznými silami.

Vzbura pre drahé košerované mäso v New-Yorku. Vo východných častiach New-Yorku v niekoľko židovských štvrtiach panujú veľké vzbury pre drahotu košerovaného mäsa. Zvlášte ženy stvárajú veľké rebellie. Vzdor tomu, že na obranu mäsiarov vyrukovalo 1000 policajtov, títo predsa neboli vstave sekať mäso, pretože kto si ho aj kúpil, rozbúrený zástup hneď mu ho odobral a polial petrolejom. Policia nevystupuje veľmi energične a zatknutých pokutuje len malými peňažnými pokutami, čo rebelantov veľmi neodstrašuje.

Zamrzol v máji. Pri Zirli v Tyrolsku našli Jozefa Bauera, občana z Innsbrucku, zamrznutého. Starší už muž ľahol si na lúku, zaspal a neprebudil sa viac. Zamrzol v «čase lásky.»

Potrestaný úradný násilník. Kráľovský súd v Sät-Alja-Ujheli posúdil slúžneho serenšského, Gustáva Bárčyho, pre nadužívanie úradnej moci na všetkých úradných násilníkov a vydieračov trestali a hneď by odľahlo úbohému ľudu!

100.000 korún za miesta kostolné. Židovská orthodoxná obec v Užhorode vystavila si skvostnú synagogu, ale, ako to už býva, stavba stála viac, ako bolo preliminované. Treba bolo teda zaokrúžiť nedostatok, a tým cieľom pustili miesta na sedenie na predaj. Za 125 sedadiel utržili 100.000 K.

Nešťastia. V novej akciovej tehelni v Žiline dňa 15. t. m. stroj roztrhal mašinistu. Dňa 3. t. m. tiež tam dynamitovný patrón odtrhol robotníkovi v kameňolome všetky prsty na pravej ruke. V Rudnickej mlátiaci stroj rozmliaždil a roztrhal ruku jednej žene a jej sestre zase stroj na čistenie vlny vo fabrike; tak dve sestry zostaly okyptené o pravé ruky. Na Čaci 13 ročnému chlapcovi v prvý deň, ako vstúpil na tamojšej pile do práce, okrúhla píla zachytila ruku a zostal mu len palec.

Veľký kamenec zničil vínohrady a záhrady v chotere Veľkej Bane. Kamenec padal pri strašnom víchre za úplnú hodinu a pokryl zem v šírke šesť kilometrov ľadom na 25—30 ctm. vysoko. — Kamenec padal aj v chotároch viac obcí Zemplínskej a narobil mnoho škody v záhradách, vínohradoch a v oziminách. Menovite veľa škody narobil v Mihálovciach, Trebišve a Sinnej.

Antisemitismus. Nový ruský minister vnútra Plehve nie je ruským Židom po vôli. On je totižto pôvodcom všetkých výnimečných zákonov proti Židom, a v tomto smere hodlá ďalej pokračovať, menovite aby zákony ne-

mobli byť obchádzané. — «Akadem. Blätter» konštatujú fakt, že v Nemecku vylúčení sú židovskí študenti zo všetkých študentských spolkov, akéhokoľvek druhu.

Slovenský Spolok v Pešťbudíne usporiada v nedelu, dňa 1. júna 1902. výlet do čárdy «ku kotve» (horgony-csárda) v Érde, na ktorý Vás týmto úctive povoláva Riaditeľstvo.

Spoločný odchod s centrálného nádražia vlakom budapeštiansko—dombovárskym ráno o 8 hod. 15 min. do Érd (Érd megállóhely).

Pre pozdejších účastníkov odchod s Petöfiho námestia (Petöfi-tér) parolodou budapeštiansko—moháčskou na poľudnie o 12 hodine.

Spoločný návrat parolodou večer po 11. h. Hudba cigáňska. Na prípad zlého počasia výlet bude dňa 8. júna.

Katastrofa na železnici. chikago-pittsburgskej povstala následkom výbuchu petroleja na stanici Sheraden. Vlak bol preplnený cestovateľmi a k vlaku bolo pripojeno aj niekoľko vozňov petrolejových. 50 ľudí prišlo o život, do 150 je ranených smrteľne a vyše 50 ľahšie.

Pluh z rímskej doby vykopali v tieto dni v choiäre obce Hany (zala st.) Pluh pozostáva z dvoch lemešov, jedného čeriesla a dlhej refaze; kolesá neboly na pluhu, lebo pluhy v tej dobe byly priviazané na statku a tak ich fahal.

O sopkách. Hrozný osud mesta St-Pierre na ostrove Martinique (čítaj Martinik; mesto toto bolo rodiskom Jozefíny, manželky Napoleona I.), pripomína podobné katastrofy: Vezuv pokladali v starom veku za dávno vyhásnutý, v jeho krátere rástly krovy a stromy, keď naraz «ožil» a zasypal Herkulanum a Pompeji. Jako v St-Pierre obrovská vlna vzduchého mora rozbila v Prístave 15 korábov a zaliala mesto, tak i rieka Tajo pri zemetrasení lissabonskom vyliala sa do mesta. (Stalo sa to roku 1755. a zahynulo 30.000 ľudí. Pri zemetrasení na ostrove Krakatao zahynulo 21.000 ľudí; pol ostrova sa prepadlo). — Vulkánov. vrchov, ktoré sú neviditeľným kanálom spojené s nütrom zeme, o ktorom sa má za to, že je žeravým jadrom, je na celej zemi 320 činných a 400 vyhásnutých. Vulkány sú obyčajne na ostrovoch alebo na morskom pobreží. Po brehu Tichého oceánu tiahne pozdĺž celá refaz sopiek. O príčinách soptenia znalci nemajú rovnaké náhľady. Výbuchy vznikajú odporom žeravého jadra proti zemskej kôre, mienil chýrečný prírodopýtec Humboldt. Novší geologovia myslia, že výbuchy vznikajú presiakovaním morskej vody do hlbín zemských, v ktorých sa voda zmení v paru. Rozmery sopiek sú rôzne: niektoré sú vysoké sotva 30 metrov, iné sú najvyššími vrchami sveta, kráter niektorých má v obvode len niekoľko metrov, kráter iných pár kilometrov.

Otvor, ktorý na dne sopky vedie do nütra zeme, menuje sa «bocca.» V staroveku mali sopky za sídlo boha Vulkána a jeho pomocníkov, v stredoveku bola pôverčivým ľudom brátou pekelnou. Modernej dobe je sopka a zemetrasenie hádankou, ktorá posavád presne vysvetlená není, ačkoľvek teorií jestvuje na tucty.

Nebezpečný policajt. V Košiciach uväznili policajta Balogha. Vylamoval a raboval sklepy, úradné miestnosti, ba vnikol aj do bytu hlavného mestského kapitána, do bytov mestských radcov, i do officierskej kantíny. Dlho nevedeli prísť zlodejovi na stopu, az ho konečne v tურიčný pondelok prichytili.

Vzbura. Občania šarišskej obce Paloče vzbürily sa proti tamojšiemu statkárovi. Tomuto prišlo 24 žandárov pod velením žandárskeho poručíka na pomoc, držia obec obsadenú a mnohých poslali do Prešova do väzenia, ale vzbura navriek tomu neutichuje, ba rastie.

Vzbura. V haličskej obci Županje vzbüril sa ľud, ponevác zemský pán, ríšsky vyslanec Bück, dal svoje majetky do prenájmu židovi, ačkoľvek sa o to aj obec uchádzala. Ľud vrhol sa do domu arendátora a zbüral tam všetko. Konečne žandári urobili poriadok.

Alfons XIII. kráľ španielsky a jeho matka.

V století tomto najvýtečnejší a na povšimnutie hodný vynajdený, bezpochyby neprevýšený «**dvojnásobno-elektromagnetický križ R. B. N. 16867**». Radosť nám spôsobuje, keď jeden poďakujúci list môžem uverejniť, ktorý list jedna — bola nemocná — k vynálezcovi pánu Albertovi Müller, Budapest, V. ker. Vadász-utca 42/L poslala, ktorý nasledujúce znel: Mnohé roky som chorela, všetko možné som probovala, každý domáci liek som užívala bez toho, žeby veľkým bolestiam mojím bolo pomožené bývalo. Ani jesť som už nevládala, žalúdok moj nič neprijal, ukrutné chrbtové bolesti, klanie, dýchacie ťažkosti, klopanie srdca, hučanie uší som trpela, od boľastí som celé noci nemohla spať. Všetko toto sa minulo a chvála nebesiam som zdravá. Jejich elektro-magnetický križ R. B. N. 86967 vyslobodil. Nech príjmu za jejich vynález moju srdečnú vďaku, lebo nekonečne šťastlivá som a od ukrutných boľastí som vyslobodená. — S úplnou úctou v Nemeckých-Zámkoch, Mária Wellinger, kupcová žena.

Hor' sa do Levoče!

Vrelé slzy kajúcich hriechnikov a tie sv. Missie, ktoré horlivo kazateli nášho biskupstva a iní duchovní bratia v Kristu behom troch dní k úcte levočskej Panny Marie sídeným ctiteľom Marianským vydržiaujú, nútia mňa k tomu, by som aj tohoto roku slavnú púť do Levoče zriadil. 30-ho júna osobný vlak pohne sa ráno o 4 hod. 10 minút zo Žiliny, vo Vrútkach bude o 4. hod. 40 min., v Stankovanoch o 5 hod. 34 min., do Ružomberka príde o 6 hod. 10 min., do Liskovej o 6 hod. 14 m., do Teplej o 6 hod. 17 min., do L. Sv. Mikuláša o 6 hod. 48 min., slovom o 10 minút neskôr ako raňajší riadny osobný vlak. Cestu až do samej Levoče po železnici prekonáme. Ta idúc, celá karta sa vymení, nazpät ale zdarma. Osvedčujúci lístok každému vopred odošlem. Konečne oznajmujem, že toho roku pod drahocennou a vzácnou zástavou ku cti najsv. Srdca Pána Ježiša a Kráľovnej najsv. Ruženca venovanou do Levoče pôjdeme. Prihlásiť sa možno u mňa až do 18-ho júna.

V Habovke, p. p. Zuberec, (Orava) 12. mája 1902.

Ján Hattyár,

habovský farár, č. strážnik sv. Domu v Lorete a vodca púte.

DOPISY.

Velká Louča (tekovská stolica.)

Velactený Pán Redaktor!

Ráče nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom Kresťane.

Dávnejšie pozorujem v «Kresťane» našom či nepo-

dujal sa dakto podaf dajakú zprávu o našom volebnom okrese, kdežto do týchto čias nepobadal som nič.

Núti mňa tedy moja myseľ pero do ruky vziať a sdeliť dačo slávnej redakcii, ačpráve nie som na tolko učený, že by mohol som mnoho a dobre písať. Keď ale povedať musím, u nás ešte máličko čítajú noviny dobré, z ktorých by mohli sa poučiť, a preto ani nemá kto písať. Mnoho ráz mne to ťažko padne, keď vezmem nášho «Kresťana» do čítania, ba ostanem celý strpnutý nad tou hmlou toho ľudu, ktorý radšej ide za tou žido-zednárštinou (pálenskou) jako za svojim právom.

Pri tom ale sdelujem slávnej Redakcii, že u nás a v Trubine sme mimo dvoch všetcia ľudáci, len že druhé obce tie sú už z čiastky liberálne. (Žiaľ Bohu! Red.)

Tak chcem niekoľko slov prehovoríť k ct. voličom nášho okresu.

Drahí Bratia, Sestry! Jako vám je známo, že prichodí čas k voľbám, aby sme sa shromazdili a jedného vodcu (ablegáta) zvolili, ktorí by pomáhal a nás zastával v našich bojoch a právach. Bože, pomáhajte v tejto ťažkej práci! Takto volajme a nebojme sa.

Vezmite si teda jeden-každý pred seba, jako máme chystať sa k tejto borbe. Vieš dobre každý, že kolké drsné, cudzie ruhanie a posmechy musíš mnoho ráz prijať za tvoje dobro, ba za tvôj vlastný groš nedovolia ti vládnúť, tak jako ty biedny sedlák chceš. Kolko ráz si odstrknutý odtiaľ, zkadial bys' nemusel byť! A prečo? Preto že ti nesmieš stať sa pánom nad žida v dedine, ale on, on musí byť! A ty si len zas jeho sluha! On je ten prvý, ktorému si poddaný ruku stisnúť. Prečo? Lebo veď dobre viete, že on je v obci pokladníkom, rychtárom, a naposledy sa stáva aj majiteľom vašich vlastných zemí, hôr, lúk, slovom on je všetko, akého asnaď na ďalekom okolí nieto.

Teda vidíte drahí Bratia a Sestry, že jak potrebujeme telom, dušou i vierou povedommého a ľudu verného vodcu (poslanca), ktorý zdvyhol by ruku nad nás, aby sme mohli tým krivonoscom, Khonovcom, Rosenveigovcom tie hrebene na nás strmo ostrené zroniť, a od nich sa odlúčiť.

Takto spadnú jarmá z ramien našich, pod ktorými už bez tak klesáme, jestli pomoc hľadať nebudeme.

Prosme teda Boha
By bol nám k pomoci,
A dal nám vyslanca
Verného nám i vlasti.

Od hrona mládenec A. C.

Od Váhu.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Jestli za dobré ráčite uznať, uverejnite mojich pár riadkov.

Potešil som sa, keď som počul, že v Bojničkách zamýšľajú utvoriť «Potravný Spolok» pre náš ľud, ktorí je tu veľká potreba.

Som sa ale ešte lepšie potešil nad tým, keď som vyrozumel že pán sekretár sláv. pántstva grófa Erdödi-ho

k sebe dal povolať našich občanov aby mohol vypátrať od nich či chcú ten spolok utvoriť, lebo nie. Občania naši, z radosti povedali že: Áno! Po tomto požiadali pána sekretára či im to privolí. Pán sekretár s radosťou osvedčil sa, že ho to teší, keď si takýto «Potravný Spolok» dajú utvoriť. Po osvedčení pána sekretára, prosili občania aby im prevzal direktorský úrad, čo aj prisľúbil; ponevác, pán sekretár má veľmo v obľúbenosti týchto našich košíkárov.

Nemajte mi ale za zle drahí rodáci, že musím vyslovíť pri tom všetkom po niektorím zavzlieňenie nad tým vašim so židovstvom priateľstvom, od ktorého sa tak jakosi ťažko odtrhnúť nemôžete; vy nehľadíte na to aby ste sa mohli čím skorej volako vzdelať a jeden druhého na zreteľ brať; ale radšej idete sadnúť židovi na tú jeho škaredú gambu, aby ste sa mu tým lepšie prilipili na ňu — s ktorej sa vám je potom ťažko na slobodu dostať. No, tešil bych sa, aby ste si tak pozreli srdce a dušu vašu, že jak vám je celá bodlačmi hriechov pokrytá, telo — to je celé presiaknuté už od tej vyzierajúcej pálenky, tak, že podobné je k planej plánke a pripravené ku zkaze časej a večnej.

Priatelia Bojničania! Keď takto pekne zakročili ste do tej práce kresťansko-svojskej, aby sme už ráz aj tu mohli stáť pod zástavou «Živej viery kresťanskej,» že by sme sa už ráz aj mi prebudili s toho tuhého spánku. A takto potom môžeme docieľiť sa toho družstva, tej jednoty, ktorá je nám k telesnému a dušnému spaseniu potrebná.

Tak ešte ráz: **Podme a chyťme sa, len kresťanu kresťana!**

Boh sprevádzaj a pomáhaj
začiatok nám blahý,
By, mohli ste docieľiť sa,
národu i dieťkam radosti! *Priateľ ľudu.*

Z Okolia Staroveského (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovným mojím riadkom v našom obľúbenom «Kresťane» miestočka dopriať.

Zase sa u nás také prihodilo, čo je hodné k tomu, aby o tom aj širšie obecenstvo známosť malo.

Náš okresný notár Lichvár, s ktorým sme spokojní boli, pre svoj už vysoký svet zaľakoval a tak sme mali dňa 15. mája novú voľbu na notáriusa. Pri tej voľbe sa znovu ukázalo, že mnohí magurčania nemajú žiadnej statočnosti a charakteru, ale dajú sa za nos viesť od židov, keď ich tí pekelnou smradlavou pálenkou omámia. Dvaja kandidáti boli, jeden kresťan druhý žid. Každý si mohol mysleť, že tu medzi maguranským ľudom, ktorý ako veľmi pobožný je rozchýrený, na každý pád len kresťan môže výnsť, ale bohužiaľ, ináč sa stalo. Žid menom Kornhauser, ktorý doteraz židovským učiteľom bol v Starej-Vsi, zvíťazil, mal o 13 hlasov viac; večná to hanba pre tunajších kresťanov, ale ako si postefú, tak budú spať. Nech ale svet zná, kto je príčina tejto kre-

šťanskej porážky. Rychtári sem patriacich sedem obcí boli hlavní a najväčší zradcovia kresťanskej veci. Nezaslúžia si, aby ich mená tie pekné novinky uverejnili, ale k výstrahe druhým predsa podám tu ich mená: Anton Kovalszky, rychtár staroveský, Ondrej Jabroczy, rychtár hafčanský, Jozef Grivalszki, rychtár lechnický, Jozef Kocsinszky, rychtár kahlenbergský, Ján Pitonyák, rychtár z Ó-Majoru, o siedmom t. j. o sub-lechnickom rychtárovi nie čudno, lebo je tiež židom. Tí zlochýrni rychtári nielen že na žida hlasovali, ale ešte aj niektorých svojich spoluobčanov zaviedli, ba ani nechceli pripustiť, aby kresťanský kandidát na voľbu prišiel, oni sa opovážili mu to cigáňstvo telegrafovať, že nadarmo pride, lebo tu každý len žida chce mať za notáriusa.

Medzi obcami sa najplansie držalo Stará-Ves, kde z 18 výborníkov len päť — ktorím sláva — hlasovali na kresťana; staroveský rychtár Kovalszky slovo dal, že na kresťana bude a potom že aspoň votíšovať nebude a on bol prvý, ktorý na žida oddal svoj hlas. Nešťastlivá tá obec, ktorá takého rychtára má. Veľmi plano sa držali aj lechničania, ktorí napriek tomu, že krátko pred tým sľúbili, hneď prisahali že len na kresťana budú, jak-náhle ale toho židovského smradu okúsili, hneď všetci — česť vyminkám — žida podporovali, ba na toľko sa zabudli, že sa večer a v noci pred voľbu ako prasatá od židov zavreť dali. Zvláštnu chválu a česť si zaslúžili pri tej voľbe stavení hafčania, ktorá ako vše tak i teraz všetci bezsistne kresťanského kandidáta podporovali; výnimka robil len ich rychtár Ondrej Jabroczy.

Jako čut, od nedlho aj v Lipniku bude voľba na notáriusa, lebo tamojší notárius tiež žid, že už zaľakoval. Tu stanien by teraz zase jeden žid chce obsiahnuť. Buďte teda výborníci lipníckeho notárského okresu napozore, aby sa teraz kresťan k vám dostať mohol. Sami ste trpko skúsili, jak ťažko je byť pod židovským jarmom, nieraz ste žalovali, že je to už ku nevytrmaniu. Nezaviažte sa teda žiadnému židovi, hlásiť sa má vás statočný kresťan, toho sa držte, toho si vyvolte!

Neohrozený bojovník, kresť. zásad.

Pät' dní roku 1900 v Ríme

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdu opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bělábánva, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov, 50 výt. 18 kor., 100 výt. 35 korún.

K ctiteľom levočskej Matky božskej.

Zasadovali sme sa my pútnici levočský, keď nám pri minuloročnej slávnosti oznamené bolo, že sa pri toho-ročnej slávnosti má položiť základný kameň nového chrámu pútnického. A zaiste to pútnici aj tužebne očakávajú, že sa toho radostného dňa dozijú. Ja sebe za slušné

to pokladám, vopredok to oznámiť, že sa to ešte toho roku stať nemôže, lebo je ešte peňazi málo ponač sa toho roku zišlo menej jako iné roky.

Že vybudovanie tohoto chrámu na tak vysokom vrchu, bude ono veľmi drahé, to je každému známe. Preto keď má predivňa Matka táto tak mnoho ctiteľov, že každoročne v tak veľkých zástupoch k nej putujú, aby ju mohli na tejto Jej obľúbenej Hore navštíviť, spanilú a krásnu Jej tvár vidieť a na slávnosti, jaká sa tu k Jej cti koná, prítomní byť; je neslušné a nám je to k hanbe, keď ona, táto dobrá Matka a veľká Kráľovná naša, ktorá len k nášmu dobrému uprostried nás trón svoj postavila, na tak chudobný kostolík je utisnutá.

Keď je povinnosť dietok rodičom dať slušne bývanie, je aj povinnosťou našou tejto Matke našej postaviť slušný pribyťok. Keď sme pred pár roky túto zbierku uviedli, poradili sme ctiteľom Marianským tento ľahký ale veľavýznamný prostriedok, aby každý katolícky dom pred seba si vzal na chrám tento jeden zlatý obetovať. Mnohí ale obetovali o mnoho viac. Mnohí a mnohí ale ešte sú, ktorí neobetovali nič, aneb len veľmi málo. Ti, čo neobetovali celkom nič aneb len veľmi málo, sú vinní, že sa ešte tento chrám doteraz stavať nemôže. V našom majetku nachádza sa istá čiastka, ktorá tomu chrámu prislúcha, preto sme povinní túto summu vydať teraz, lebo ju Matka Božia teraz požiaduje. Kto túto malú čiastku nevidá, ten má u sebe cudzí majetok, ktorý vyháňa pozhnanie z domu. Keď sme tedy odkladaly túto almužnú udeliť za sedem rokov, neodkladajme už ďalej, lebo to znamená zatvrdilosť srdca a nevďačnosť oproti Matke Božskej, ktorej sme za Jej dobrodenia mnoho podbční, a na Jej pomoc vždy utisnutí.

Približuje sa zase ľúbežne očakávaný čas, v ktorom k nej putovať sa strojme. Neprichádzajme k nej s prázdnu rukou, aby ani Ona nás od seba neprepustila prázdnych. Každý katolícky dom nech pošle aneb odnese jeden zlatý. Každý predstavený processie nech to už teraz vopred svojim pútnikom a všetkým občanom oznámi. Milodary sa majú oddať p. farárovi levočskému, ktorý to do knih zapíše. Keď tedy každý katolícky dom na tento chrám najmenej jeden zlatý obetovať bude, a každý pútnik jeden zlatý so sebou prinesie, tak sa potrebná suma složí odrazu, a na budúci rok sa chrám stavať začne. Bude ten chrám slúžiť nám k potešeniu, lebo bude vystavený z našej almužny. Učíme tak, drahí bratia a sestry, pre česť Matky Levočskej, ktorej krásnu tvár o krátky čas sebe vidieť úfame.

Dostal som smútnu zprávu, že náš drahý, všetkým čitateľom «Kreštana» dobre známy duchovný otec Andrej Rojko, leží v ťažkej nemoci. Tento dôstojný pán je tiež ctiteľom Levočskej Matky Božskej, lebo zo svojho skromného dôchodku poslal almuznu na minulý rok vystavenú kaplicu nad studňu Mariansku; tiež poslal nám na túto kaplu potrebný nápis. Toho roku ale sa strojil k nej priputovať a ju s nami navštíviť, čo ale — keď mu Boh zdravia neudeli — stať sa nemôže. Modlime sa za neho k tejto predivnej Matke, ktorá je uzdravenie nemocných,

aby nám ho, kde je to vôľa Božia, ráčila uzdraviť a nám ho zachovať; keď ho ale Boh ku sebe povolá, mu pri smrti prítomná byť a dušu jeho do neba priviesť, kde by sebe od svojich pre nás vykonaných prác odpočinul a za ne hojnú odplatu obdržal. *Str.*

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

A. J. A Práca nám došla aj upotrebíme ju k svojim cieľom. Vďaka za ňu. Pomaly pridete do toho písania. Škoda, že iným mladíkom neprichádza na um podobne pracovať za osvetu ľudu. Mohli by ste medzi svojimi druhami pokusiť sa hľadať spoločníkov z takej práci.

H. A. My nedržíme na sklade tie knihy, ktoré sú nám zaslané, teda ich u nás neobjednávajú. A tá maďarská o tých židoch bola by mala výnšť aj v slovenčine, ale je pomesne tak drahá, že sa nám to nevidí.

R. Š. Pravda že vydal dopis, ale vystať musel. Ľahko je napísať na toho a toho ťažké obširovania a potom meno si zatajiť, aj zodpovednosť, sa striasť. Za pravdu človek aby sa nebál ale tá pravda musí byť istá a jasná.

J. B. Aj z dnešného čísla dozviete sa, že veru kortešovať sa peniazmi nesmie, ba ani sľubami. A nám predsa so všetkých strán písali o takých kortešaciach. Mali ste mať na všetky také pokusy kortešské svedkov, bolo by to patričným zlo vypadlo. Ale ponosovať sa a pomoci zákonnej nepoučiť, na čo je to? To rozumným ľuďom ani nesvedčí.

V. S. Utekáč. Pekne, že zaujimate sa o ten katol. spolok delníkov. Potvrdený ešte neni, ale sa to už dlho vliecť nemôže. Spolok má i nepriateľov, ktorých závisť alebo zlí ľudia zaslepili. Ale priateľov bude mať ešte viac. Ale spolok nebude vydávať knihy ani noviny, to ste nerozumeli dobre. On len bude mať knihy a časopisy na čítanie pre členov. O tých novinách nevieme vám nič určitého povedať.

J. Str. K. Aj dopisnica došla aj list. Vp. Hatyár nám už odpísal ohľadom tej kázni. Teda aj bude držaná. Čo ste na dopisnici spomenuli, ten oznam nemáme pri ruke, bo sme tých novín nedostali.

Č. A. Lubica. Či ste sa tomu agentovi podpisovali? Jestli áno, vtedy je otázka, zdá sa že ste vedeli, na čo sa to podpisujete? A jestli ste to nevedeli, teda povedzte, prečo ste sa podpísali na také písmo, ktorému ste nerozumeli? Ale keby boli svedkovia, že vás patričný agent klamal pri objednávke a pri vašich podpisoch, mali by ste ho zapravotiť. Dopis váš uverejníme.

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natoľko známy a obľúbený u ľudu, že netreba nám o ňom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kresťan» prekonal v prospech ľudu.

Aby však blahonosné účinkovanie «Kresťana» čo možno všestranné a mnohútné bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý poznať a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykoristujú ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

Predplatná cena našich novin je :

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu :

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kresťana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

«Listy Svätého Antona». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 3. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaobierajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novin je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvalujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup

kaločský osvietený P. Juraj Császka verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Katolícky ľudový katechismus. Spísal Fr. Špirago. Preložil Štefan Mišik. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Druhý diel: Učenie o mravoch. Tlačou Jozefa Teslika v Skalici. Cena 3 kor.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manž. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «Vybrané Spisy Humoristické Zaoska» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asice za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 8. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od októbra do mája, vždy 15-ho, v kníhtlačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

«Posol božsk. Srdca Ježišovho» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 4. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Ponižená prosba ku ct. Obecenstvu!

S poniženosťou sa utiekame ku milosrdenstvu ct. Obecenstva, by boli láskavi nás svojimi milodarmi podporovať. My totižto by sme radi do nášho kostolika jeden Organ dať postaviť, ale Bohužiaľ slabé sú k tomu sily naše. Pre tú príčinu sa utiekame ku milosrdenstvu dobrých ľudí, prosiac, by v mene Božom obetované milodarky svoje na nižšiu adresu ráčili odoslať. Nech im to Pán Boh stonásobne vynahradí. Z hlbokou úctou zostávame v Murány-Hutte (gömörská st.) 1902. 15-ho mája. V mene cirkevníkov Pavel Pavlovský, učiteľ.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 9·10—9·60 kor., peštianska 9·05—9·50 kor., z Bäcky 9·15 kor., banátská 8·95—9·20

Jačmeň: na krm 6·10—6·20 korún, do pálenie — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5·10—5·20 kor.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	15·90	14·70	14·40	14·20	13·60	13·20
	6	7	7½	8		
	12·60	12·—	11·—	6·—		

Otruby. po 100 kil.: drobné 5·— korún, hrubé 15·— korún.

Strova: Fazula veľká biela a okruhlá po 7·15—7·75 brnava 7·50—7·75, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50——. **Hrach:** 09·00—11·20, lupaný 20·——. **Šušovica** horšia 08·—, lepšia 15·00—16·—. **Mak:** 26·50—28·50, všetko po 50 klgr.

Semená: Červená datelina nová ——. Lucerna 43·—38·—, všetko 50 klgr.

Raž: 6·75—7·— kor.

Ovos: 7·25—7·60 kor.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina ³/₁₀₀ 48·—⁴/₁₀₀ 48·75—, udená dobrá slanina 48·50— po 50 klgr.

Remeň: podošvy k. 250—310; terey prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; telaciny k. 370—390; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. —; —; tažené k. —

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —, väčšie — metr. cent.

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mlátačky s oceľovými guľčikovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dla najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre**. **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Strúhadlá** na burgyňu. **Srotovníky** na zrno. **Stroje na siatie**. **Pluhy**, **brány**. **Stroje na rezanie kapusty**. **Mačkadlá** na syr, borievky a na hlynu. **Železné mangle** na prádlo. **decimálne váhy** a stroje na lámánie stromovej kôry.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v **Bytči** (Nagy-Bittse).

36—3

Tvoje svine budú tučné, hrubé a masné, ich mäso bude chutné, jestli svinský popravujúci prach od Doktora Trnkóczyho do krmu dávať budeš. Od upotrebenia jedného paklika takéhoto prachu už veľkú premenu možno zbrať, cena jedného paklika s úpravou potrebovania 50 hal., 5 paklikov 2 koruni, k dostaniu je v každom kupectve, keď nie, tak po pošte v lekární **Trnkóczyho v Lajbachu, Krajin**, u tohto posledného sú k dostaniu: Doktora Trnkóczyho vyznačené žalúdkové-kvapky, (tieto sú také, jako **Maria-Cellské kvapky**, **Balsam**, **Žalúdkový liker**, kapusné vino atď, (1 fl. 40 hal., 6 fl. 2 koruni, **pilulky**, k prehnaniu a k čisteniu žalúdka 1 škat. 42 hal., 6 škat. 2 kor. 10 hal. **Kašľanie**, **plúca** a **prsia čistenia** 1 fl. 56 hal., 6 fl. 5 kor. **Lámka**, **píchanie kosti** alebo **krčie** 1 fl. 1 kor., 6 fl. 4 kor. 50 hal., **Otlakový flajster** 1 fl. 80 hal., 6 fl. 3 kor. 50 hal.; **Čistujúce** a **pofahčujúce the (čaj)** 1 pak. 1 kor., 5 pak. 4 kor.

Denné poďakujúce pripisi, aj od doktorov chvalia tento liek.

Ku meraniu pozemkov — commassatii — odporúčame p. **Leopolda Borossy** ho merníka v Prievidzi (stol. nitrianska.)

Ako som už viacrás počul. usilujú sa moji «dobry priatelia» také chýry rozširovať, že už menšie meračky a práce nepodujímam pre rozličné príčiny, menovite však preto, že som «veľkými prácami» zaujatý. Tieto chýry jednoducho za hlúpe nepravdy vyhlasujem.

S úctou

Lipót Borošši v Prievidzi.

Predtým 20, teraz 11 zl.

Po viacročnej zkuške sa osvedčilo, že najspôsobnejšie a ohľadom trvácnosti najiacnejšie striekačky **Sohrove „Cisárske Striekačky“**, ktoré dosiaľ na každom dostihu, na ktorom účast vzali, prvú odmenu dostali. Toto je najnovšia vzorka z roku 1899. — Silná 20 litrová medená putňa, s niklovanými čiastkami; pri opatnom zostavení nie je vystavená zapchatu a reparácii. **Cena s balením namiesto 20 teraz len 11 zl.** Objednať možno: u **JOZEFA SOHR** v **Somogy-Szill**. Objednávky sa prosia, čo hneď aj na neskoršie odoslanie, teraz zaslať, aby sa mohly v určenú dobu vybaviť. Na doberku alebo za vopred zaslané peniaze. **5 ročná úplná záruka.**

Predtým 20, teraz 11 zl.

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti arcikniežata Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološa Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregáció

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. kráľ. financ. ministérium dovolená bola.

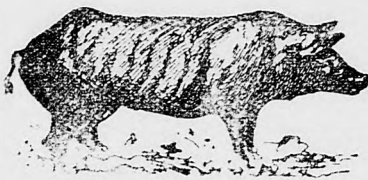
T'ah 1. októbra 1902.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene **10.000** korún. Spolu **1135** výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapest, II., Alkotmány-uteza 2., pri väčších objednávkach vyše 15 kusov rozosiela franko.

Pozornosti našich hospodárov

čo najväčšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznávaný liek

**proti
dúlu sviň,**

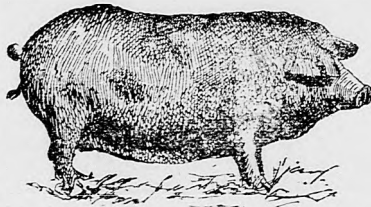
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej: výbornou svojou chemickou silou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipanc, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruňa 1.—

je jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posielá

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lupaniu, rheume, pri neduhoch, krívoch a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie. — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek ne-rodzena vlastnosť je, že telu mladistvu ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40

Najväčšia dielňa sveta na kosity,

vyznačená už na mnohých výstavách, jako aj na výstave lanskej v Londýne so zlatým peniazom a čestným vysvedčením, je

Výstraha.

Fabrika 100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky.

200 korún vyplatí tomu, kto z medzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» kôs vie preukázať päť zlých.

JOZEF SOHR,
V SOMOGY-SZILL-E

Kto úplne spohľívú a dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej chýrenej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý ona hockomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle. Fabrika garantuje v každom ohľade svoje dōrobky, a nezodpovedajúce kosity budú s ochotou premenené. Pri objednávke 5 kusov poštové trovy platí fabrika, pri 10 kusoch okrem poštových trov, ešte aj jednu kosu zdarma pridá. — Shromažďiteľom výhody! — Viac tisíc podakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodi sa k pozreniu.

Ceny Sv.-Antonskej-kosity sú:

60	65	70	75	80	85	90	95	100 cm. dlhé
90	95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 zl.

Amergausky

brúsiaci kameň pre kosu najlepši.
1 kus 50 hal., 10 kusov 4 koruny.

„Triumph“

Striebornooceľové náčinie ku nakutiu.
Kladivko a penka 1 kor. 70 hal erov.

Diamant oceľová britva s triročnou zárukou kus po 1 zl. 50 kr.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

So dňa na deň viac sa
preukazuje jako

dobrodienie
a nevyhnutel'ná potreba v kaž-
dej rodine

**Kathreinerová
Kneipp-sladová káva**

Ľni jedna obozretná gazdina nech
neostycha zaviesť túto chutnú,
zdravú, kávu do svojej domácnosti.

Niet žiadnej lepšej zastupiteľ'ky a
nahraditeľ'ky bôbovej kávy tam,
kde je táto lekárom zakázaná.

Kathreinerová Kneipp-sladová káva
je len vtedy pravdivá, keď je na balí-
koch farár Kneipp ochranná známka.
Otvoreno predavaná alebo iným spô-
sobom balikovaná káva je už viac nie

Kathreiner-ová.